

ЗАКОН УКРАЇНИ **Про регульовані товарні ринки**

Цей Закон регулює відносини, що виникають під час біржової торгівлі товарами і провадження діяльності на товарному біржовому ринку, з метою забезпечення прозорості та ефективності функціонування такого ринку.

Розділ I **ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ**

Стаття 1. Визначення термінів

У цьому Законі терміни вживаються в такому значенні:

1) афілійована особа - юридична особа, в статутному (складеному) капіталі якої організатор торгівлі (учасник торгів, клірингова установа) має істотну участь або яка має істотну участь у статутному (складеному) капіталі організатора торгівлі (учасника торгів, клірингової установи);

2) біржове котирування – механізм визначення та/або фіксації ринкової ціни біржового товару;

3) біржові операції – правочини, пов'язані з укладанням та виконанням біржових договорів;

4) біржові торги – організоване подання учасниками біржових торгів заявок на купівлю/продаж біржових товарів та укладання договорів купівлі-продажу на організаторі торгівлі щодо таких біржових товарів відповідно до цього Закону та правил організатора торгівлі;

5) біржовий договір - договір, який передбачає перехід права власності на біржовий товар та укладається в ході біржових торгів відповідно до специфікації біржового товару та на умовах, визначених стандартними (типовими) умовами біржового договору;

6) біржовий курс – ринкова ціна біржового товару, що розраховується на підставі біржових торгів на організаторі торгівлі в порядку, визначеному правилами організатора торгівлі згідно з вимогами, затвердженими Уповноваженим органом;

7) біржовий товар – будь-який товар певного роду та якості, не вилучений та не обмежений в цивільному обороті, допущений до обігу на організаторі торгівлі згідно з його правилами;

8) брокерська діяльність - укладення учасником торгів біржових договорів щодо біржових товарів від свого імені (від імені іншої особи), за дорученням і за рахунок іншої особи;

9) дилерська діяльність - укладення учасником торгів біржових договорів від свого імені та за свій рахунок з метою перепродажу, крім випадків, передбачених законом;

10) ділова репутація - сукупність документально підтвердженої інформації про особу, що дає можливість зробити висновок про відповідність її господарської та/або професійної діяльності вимогам законодавства, а для фізичної особи - також про належний рівень професійних здібностей та управлінського досвіду, а також відсутність в особі судимості за корисливі злочини і за злочини у сфері господарської діяльності, не знятої або не погашеної в установленому законом порядку;

11) електронна торгова система — комплекс матеріально-технічних засобів, апаратних, програмних продуктів та процедур на організаторі торгівлі, за допомогою яких організовуються біржові торги в електронній формі, здійснюються біржові операції;

12) істотна участь - пряме та опосередковане, самостійне або спільно з іншими особами володіння 10 і більше відсотками статутного (складеного) капіталу або права голосу придбаних акцій (часток) юридичної особи або незалежна від формального володіння можливість значного впливу на керівництво чи діяльність юридичної особи;

13) клієнт — юридична або фізична особа, яка продає чи придбаває біржовий товар за допомогою послуг учасника торгів;

14) клірингова діяльність — діяльність із визначення зобов'язань, що підлягають виконанню за договорами щодо біржового товару, підготовка інформації для проведення розрахунків, а також створення системи гарантій за договорами щодо біржового товару;

15) контролер - фізична особа або юридична особа, щодо якої не існує контролерів - фізичних осіб та яка має можливість здійснювати вирішальний вплив на управління або діяльність юридичної особи шляхом прямого та/або опосередкованого володіння самостійно або спільно з іншими особами часткою в юридичній особі, що відповідає еквіваленту 50 чи більше відсотків статутного капіталу та/або голосів юридичної особи, або незалежно від формального володіння здійснювати такий вплив на основі угоди чи будь-яким іншим чином;

16) контроль - можливість здійснювати вирішальний вплив на управління та/або діяльність юридичної особи шляхом прямого та/або опосередкованого володіння однією особою самостійно або разом з іншими особами часткою в юридичній особі, що відповідає еквіваленту 50 чи більше відсотків статутного капіталу та/або голосів юридичної особи, або незалежно від формального володіння можливість здійснювати такий вплив на основі угоди чи будь-яким іншим чином;

17) маркет-мейкер — учасник торгів, який на основі договору, однією із сторін якого є організатор торгівлі, бере на себе зобов'язання із підтримання цін, попиту та/або обсягу торгів біржовим товаром на умовах, встановлених таким договором;

18) організатор торгівлі на товарному біржовому ринку — товарна або фондова біржа, яка отримала ліцензію на організацію біржової торгівлі на товарному ринку;

19) організація біржової торгівлі на товарному біржовому ринку – діяльність зі створення організаційних, технологічних, інформаційних, правових та інших умов для збирання та поширення інформації стосовно попиту і пропозиції на товар, проведення регулярних біржових торгів товаром, централізованого укладання біржових договорів згідно з правилами, встановленими організатором торгівлі, зареєстрованими у встановленому законом порядку;

20) пов'язана особа організатора торгівлі (учасника торгів, клірингової установи) – керівництво організатора торгівлі (учасника торгів, клірингової установи), член наглядової ради організатора торгівлі (учасника торгів, клірингової установи), виконавчого органу, керівник підрозділу внутрішнього аудиту; керівник юридичної особи, яка має істотну участь у організаторі торгівлі (учаснику торгів, кліринговій установи); споріднена особа організатора торгівлі (учасника торгів, клірингової установи); афілійована особа організатора торгівлі (учасника торгів, клірингової установи); керівник, контролер спорідненої особи організатора торгівлі (учасника торгів, клірингової установи); керівник, контролер афілійованої особи організатора торгівлі (учасника торгів, клірингової установи); члени сім'ї фізичної особи, яка є керівником організатора торгівлі (учасника торгів, клірингової установи), членом наглядової ради організатора торгівлі (учасника торгів, клірингової установи), виконавчого органу, керівником підрозділу внутрішнього аудиту, керівником, контролером спорідненої особи, керівником, контролером афілійованої особи (членами сім'ї фізичної особи вважаються її чоловік (дружина), діти або батьки як фізичної особи, так і її чоловіка (дружини), а також чоловік (дружина) будь-кого з дітей або батьків фізичної особи); юридична особа, в якій члени сім'ї фізичної особи, яка є керівником організатора торгівлі (учасника торгів, клірингової установи), членом наглядової ради організатора торгівлі (учасника торгів, клірингової установи), виконавчого органу, керівником підрозділу внутрішнього аудиту, керівником, контролером спорідненої особи, керівником, контролером афілійованої особи, є керівниками або контролерами.

21) позабіржовий договір – договір, який укладається не в ході біржових торгів, та за яким передбачається перехід права власності на біржовий чи інший товар;

22) позабіржова операція – правочин, пов'язаний з укладанням та виконанням позабіржових договорів;

23) регульований товарний біржовий ринок (товарний біржовий ринок) - сукупність учасників товарного біржового ринку та правовідносин між ними, пов'язаних з централізованим укладанням, виконанням біржових договорів на організаторах торгівлі та здійсненням клірингу і розрахунків за такими договорами;

24) реєстр біржових товарів (біржовий реєстр) – перелік товарів, що допущені до біржових торгів відповідно до порядку, визначеного правилами організатора торгівлі;

25) секція – спеціальний напрям діяльності товарної біржі, у рамках якого здійснюються біржові торги певною групою біржових товарів;

26) специфікація біржового товару – документ, у якому визначається найменування біржового товару, основні якісні та кількісні характеристики біржового товару, особливості проведення розрахунків та поставки по такому біржовому товару, забезпечення виконання зобов'язань та інші умови відповідно до правил організатора торгівлі;

27) споріднена особа - юридична особа, яка має спільних з організатором торгівлі (учасником торгів, кліринговою установою) власників істотної участі;

28) товар – сільськогосподарська продукція, деревина, мінерали, метали, дорогоцінне каміння, матеріальна продукція рибальства, паливної, хімічної, легкої, харчової та інших видів промисловості, викиди парникових газів та інші види забруднення навколинього середовища;

29) торговий день – робочий день товарної біржі, в якому проводяться торгові сесії;

30) торгова сесія – період часу протягом торгового дня, у який здійснюються біржові торги;

31) уповноважений орган – Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку (далі – Уповноважений орган);

32) уповноважений представник учасника торгів – фізична особа – представник учасника торгів, який уповноважений представляти учасника торгів у біржових торгах у порядку, встановленому законодавством та правилами організатора торгівлі;

33) учасник торгів – особа, якій, відповідно до цього Закону та правил організатора торгівлі надано право здійснювати торгівлю безпосередньо на такому організаторі торгівлі;

34) учасники товарного біржового ринку – організатори торгівлі, учасники торгів, уповноважені представники учасників торгів, клієнти учасників торгів, клірингові установи та інші особи, визначені правилами організатора торгівлі.

35) центральний контрагент - юридична особа, яка провадить клірингову діяльність на товарному біржовому ринку, та яка стає покупцем для кожного продавця та продавцем для кожного покупця за біржовими договорами у момент їх укладення, або набуває прав та обов'язків покупця стосовно продавця та прав і обов'язків покупця стосовно продавця за біржовими договорами, зобов'язання за якими допущені до клірингу, після їх укладення.

Стаття 2. Сфера застосування Закону

1. Відносини, пов'язані з діяльністю на товарному біржовому ринку, регулюються Конституцією України, Цивільним та Господарським кодексами України, цим Законом, іншими законами України, дія яких поширюється на товари, а також нормативно-правовими актами, прийнятими на основі та на виконання цього Закону.

2. До правовідносин, на які поширюється дія міжнародного договору, згода на обов'язковість якого надана Верховною Радою України та яким

установлені інші правила, ніж ті, що передбачені цим Законом, застосовуються правила такого міжнародного договору.

Розділ II ОРГАНІЗАТОРИ ТОРГІВЛІ

Стаття 3. Діяльність із організації біржової торгівлі на товарному біржовому ринку

1. Організація біржової торгівлі на товарному біржовому ринку здійснюється товарною або фондовою біржею, за умови отримання ліцензії Уповноваженого органу на організацію біржової торгівлі на товарному біржовому ринку.

Діяльність із організації біржової торгівлі на товарному біржовому ринку може включати провадження клірингової діяльності на товарному біржовому ринку. Організатор торгівлі також може провадити клірингову діяльність за позабіржовими договорами з біржовим чи іншим товаром у випадках, передбачених законодавством.

Діяльність із організації біржової торгівлі на товарному біржовому ринку може поєднуватися із діяльністю з організацією торгівлі на ринках фінансових інструментів, за умови дотримання вимог законодавства про цінні папери та фондовий ринок.

Організатор торгівлі може здійснювати діяльність щодо позабіржових операцій у випадках, передбачених законодавством.

Організатор торгівлі, який суміщає діяльність із організації біржової торгівлі на товарному біржовому ринку з іншими видами діяльності, зобов'язаний вживати заходів для уникнення і врегулювання конфлікту інтересів, який виникає в організатора торгівлі у зв'язку із таким суміщенням.

У цьому законі під конфліктом інтересів слід розуміти суперечність між інтересом організатора торгівлі та інтересами клієнта та/або інтересами інших клієнтів такого організатора торгівлі, що може впливати на об'єктивність або неупередженість прийняття рішень, або на вчинення чи не вчинення дій при організації біржової торгівлі та проведення біржових операцій.

2. Розмір статутного капіталу організатора торгівлі протягом його існування має становити не менш як 15 мільйонів гривень. Розмір власного капіталу організатора торгівлі, що займається кліринговою діяльністю, протягом його існування має становити не менш як 25 мільйонів гривень.

Нормативно-правовими актами Уповноваженого органу, у межах, визначених законом, визначаються додаткові вимоги, у тому числі щодо власного капіталу, та інші показники організатора торгівлі, що обмежують ризики діяльності на товарному біржовому ринку.

3. Набуття учасником торгів або пов'язаною особою учасника торгів у власність, прямо або опосередковано (через пов'язаних осіб), частки у статутному капіталі організатора торгівлі або права голосу придбаних акцій (часток) у розмірі 10 або більше відсотків або збільшення частки чи права

голосу придбаних акцій (часток) таким чином, що вона становитиме 10 або більше відсотків, дозволяється за умови попереднього погодження Уповноваженим органом у порядку, встановленому Уповноваженим органом.

4. Організатор торгівлі повинен мати електронну торгову систему, яка забезпечує захист інформації, що міститься в ній.

5. Організатор торгівлі не може здійснювати торгівлю біржовими товарами за свій рахунок або за рахунок третіх осіб і бути стороною договору про торгівлю біржовими товарами з учасником торгів, окрім як при виконанні організатором торгівлі функцій центрального контрагента. Організатору торгівлі та його працівникам забороняється надавати клієнтам рекомендації щодо звернення для отримання послуг до конкретних учасників торгів, а також рекомендацій щодо придбання того чи іншого біржового товару.

6. Працівники організатора торгівлі не мають права брати участь у біржових або позабіржових операціях із біржовими товарами, допущеними до торгів на такому організаторі торгівлі, надавати послуги, виконувати роботи, що пов'язані з участю у біржових торгах, на підставі трудових, цивільно-правових договорів з учасниками біржових торгів та їх пов'язаними особами, використовувати, розголошувати у власних інтересах або інтересах третіх осіб інформацію, яка не підлягає розкриттю, про учасників торгів, їх клієнтів та їх діяльність.

7. Інформація, яка розкрита на власному веб-сайті організатора торгівлі, підлягає зберіганню не менше п'яти років. Організатор торгівлі здійснює зберігання паперових та (або) електронних документів щодо укладення (виконання) біржових договорів, інформації за результатами клірингу та розрахунків протягом не менше п'яти років, якщо інше не передбачено законодавством.

Стаття 4. Товарна біржа

1. Товарна біржа утворюється та діє в організаційно-правовій формі акціонерного товариства або товариства з обмеженою відповідальністю та провадить свою діяльність відповідно до Цивільного та Господарського кодексів України, законів, що регулюють питання утворення, діяльності та припинення юридичних осіб, з урахуванням особливостей, визначених цим Законом.

2. Державна реєстрація товарної біржі здійснюється в порядку, встановленому Законом України «Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців». Юридична особа набуває статусу організатора торгівлі і має право провадити діяльність з організації біржової торгівлі на товарних ринках з моменту отримання ліцензії Уповноваженого органу на організацію біржової торгівлі на товарному біржовому ринку.

3. Слова «товарна біржа» та ~~як~~ ~~нохідні~~ від них дозволяється використовувати у власному найменуванні лише юридичним особам, які створені та функціонують відповідно до вимог цього Закону.

4. Якщо протягом шести місяців з дня державної реєстрації юридична особа не отримала ліцензію на організацію біржової торгівлі на товарному

біржовому ринку, вона повинна здійснити зміну свого найменування щодо вилучення слів «товарна біржа» чи похідних від них.

5. Товарна біржа займається лише видами діяльності, які передбачені цим Законом або є допоміжними до них та вправі поєднувати їх із іншими видами діяльності, як передбачено цим Законом.

Стаття 5. Статут товарної біржі

1. Статут товарної біржі затверджується вищим органом управління.

2. У статуті товарної біржі зазначаються його найменування і місцезнаходження, порядок управління і формування органів та їх компетенція, мета діяльності, підстави та порядок припинення діяльності товарної біржі, розподілу майна товарної біржі у разі її ліквідації.

3. Порядок утворення та діяльності органів управління товарної біржі, їх компетенція і повноваження визначаються статутом з урахуванням вимог законодавства, що встановлені для організаційно-правової форми, в якій утворено товарну біржу, та цього Закону.

Стаття 6. Права та обов'язки організатора торгівлі

1. Організатор торгівлі має право:

1) затверджувати відповідно до цього Закону правила організатора торгівлі;

2) утворювати підрозділи (у тому числі відокремлені), комітети, комісії, біржові секції та затверджувати положення про них;

3) розробляти специфікації біржових товарів та стандартні (типові) умови біржових договорів відповідно до вимог, встановлених у статті 12 цього Закону;

4) призупиняти на деякий час або зупиняти біржові торги певним біржовим товаром, якщо ціни біржових договорів із таким біржовим товаром протягом торгової сесії дня відхиляються більше ніж на визначений організатором торгівлі рівень;

5) установлювати та стягувати внески та плату за отримання учасниками торгів права здійснювати торгівлю на організаторі торгівлі, укладання та/або реєстрацію договорів та інших послуг, що надаються організатором торгівлі;

6) установлювати і стягувати штрафи та застосовувати інші санкції за порушення цього Закону та нормативно-правових актів, прийнятих на основі цього Закону, та правил організатора торгівлі;

7) здійснювати клірингову діяльність без необхідності отримання ліцензії на здійснення клірингової діяльності на товарному біржовому ринку;

8) мати інші права, пов'язані зі здійсненням діяльності з організації біржової торгівлі на товарному біржовому ринку.

2. Організатор торгівлі зобов'язаний:

1) створювати умови для організації біржової торгівлі; — .

2) забезпечувати реалізацію і моніторинг біржових торгів;

3) організовувати перевірку якості товару, що виставляється на біржові торги та (або) реалізованого у ході біржових торгів, у випадках, передбачених правилами організатора торгівлі;

3) забезпечувати контроль за дотриманням учасниками торгів, іншими особами законодавства, правил організатора торгівлі, у тому числі щодо запобігання маніпулюванню на товарному біржовому ринку та інсайдерській торгівлі;

4) вести реєстр учасників торгів, їх заявок, укладених договорів;

6) розкривати інформацію, передбачену цим Законом та нормативно-правовими актами Уповноваженого органу;

7) у разі здійснення клірингової діяльності забезпечувати виконання зобов'язань за біржовими договорами, шляхом розроблення та впровадження механізмів гарантування;

8) виконувати інші обов'язки, пов'язані зі здійсненням діяльності з організації біржової торгівлі на товарному біржовому ринку.

Стаття 7. Ліцензування організаторів торгівлі

1. Юридична особа набуває статусу організатора торгівлі і права на провадження діяльності з організації біржової торгівлі на товарному біржовому ринку виключно після отримання ліцензії на організацію біржової торгівлі на товарному біржовому ринку.

2. Організатор торгівлі не може провадити свою діяльність після зупинення чи анулювання ліцензії. У разі непроведення біржових операцій на організаторі торгівлі протягом більш як одного року з дня отримання ліцензії та в інших випадках, установлених законодавством, ліцензія підлягає анулюванню.

3. Ліцензійні умови провадження діяльності з організації біржової торгівлі на товарному біржовому ринку встановлюються цим Законом та нормативно-правовими актами Уповноваженого органу.

4. Умовою отримання ліцензії на провадження діяльності з організації біржової торгівлі на товарному біржовому ринку є відсутність серед учасників (акціонерів) юридичної особи (організатора торгівлі) фізичної особи, яка має не погашену або не зняту в установленому порядку судимість за злочини проти власності, у сфері господарської діяльності та/або у сфері службової діяльності та є власником істотної участі цієї юридичної особи.

Учасники (акціонери) організатора торгівлі зобов'язані повідомляти Уповноважений орган про факт прямого чи опосередкованого володіння пакетом акцій (часток) у розмірі 10 і більше відсотків статутного капіталу організатора торгівлі фізичною особою, яка має не погашену або не зняту в установленому порядку судимість за злочини проти власності, у сфері господарської діяльності та/або у сфері службової діяльності у місячний строк з дня настання відповідних змін в установленому Уповноваженим органом порядку.

Підставою для застосування санкції відповідно до вимог цього Закону є встановлення Уповноваженим органом факту прямого чи опосередкованого володіння пакетом акцій (часток) у розмірі 10 і більше відсотків статутного капіталу організатора торгівлі фізичною особою, яка має не погашену або не зняту в установленому порядку судимість за злочини проти власності, у сфері

господарської діяльності та/або у сфері службової діяльності, після 30 днів з дня такого встановлення, але не раніше 120 днів з дня набрання законної сили обвинувальним вироком стосовно такої фізичної особи за зазначені злочини.

Державні органи за письмовим запитом зобов'язані у межах повноважень надавати Уповноваженому органу відповідно до закону інформацію про наявність або відсутність у фізичної особи, яка прямо чи опосередковано володіє пакетом акцій (часток) у розмірі 10 і більше відсотків статутного капіталу організатора торгівлі, не погашеної або не знятої в установленому порядку судимості за злочини проти власності, у сфері господарської діяльності та/або у сфері службової діяльності. У разі якщо запит передбачає надання інформації з обмеженим доступом, така інформація надається Уповноваженому органу у спосіб, що забезпечує збереження правового режиму доступу до такої інформації.

5. Юридична особа, яка має намір отримати ліцензію на організацію біржової торгівлі на товарному біржовому ринку, подає Уповноваженому органу в установленому ним порядку документи:

- 1) заяву про видачу ліцензії;
- 2) нотаріально засвідчену копію статуту юридичної особи з відміткою державного реєстратора про проведення її державної реєстрації (якщо юридична особа утворюється на підставі модельного статуту - інформацію про розмір статутного (складеного) капіталу);
- 3) фінансову звітність, складену не раніше двох місяців до дати подання заяви, та аудиторський висновок, складений на підставі такої фінансової звітності щодо фінансового стану юридичної особи;
- 4) документ, що підтверджує виконання юридичною особою вимог щодо статутного та власного капіталу, зазначених у частині другій статті 3 цього Закону;
- 5) інформацію про ділову репутацію власників істотної участі юридичної особи, членів виконавчого органу та/або наглядової ради і всіх осіб, через яких здійснюватиметься опосередкований контроль за юридичною особою, за формою, встановленою Уповноваженим органом;
- 6) правила організатора торгівлі, які відповідають вимогам, встановленим цим Законом та нормативно-правовим актам Уповноваженого органу.

6. Уповноважений орган видає ліцензію на провадження діяльності з організації біржової торгівлі на товарному біржовому ринку чи відмовляє в її видачі протягом трьох місяців з дати надходження документів, зазначених у частині п'ятій цієї статті.

Ліцензія видається після подання юридичною особою копії платіжного документа про внесення плати за видачу ліцензії.

У разі якщо документи подано не в повному обсязі або оформлено з порушенням вимог, установлених Уповноваженим органом, заява про видачу ліцензії залишається без розгляду за рішенням Уповноваженого органу у місячний строк з дати надходження документів. Копія рішення про залишення заяви без розгляду надається у триденний строк юридичній особі.

7. Строк дії ліцензії на провадження діяльності з організації біржової торгівлі на товарному біржовому ринку є необмеженим.

8. Уповноважений орган відмовляє у видачі ліцензії на провадження діяльності з організації біржової торгівлі на товарному біржовому ринку, якщо:

1) документи, подані для видачі ліцензії, містять недостовірну інформацію та/або не відповідають вимогам законодавства;

2) ділова репутація хоча б однієї з осіб, зазначених у пункті 6 частини п'ятої цієї статті, не відповідає вимогам, установленим Уповноваженим органом.

У рішенні про відмову у видачі ліцензії зазначаються підстави для такої відмови.

9. Разом з видачею ліцензії Уповноважений орган одночасно реєструє правила організатора торгівлі.

Стаття 8. Правила організатора торгівлі

1. Правила організатора торгівлі повинні містити:

1) товари, щоб перебувають в обігу на біржі;
2) порядок організації та проведення біржових торгів;
3) порядок допуску товару до біржових торгів;
4) права, обов'язки, відповідальність учасників торгів, правила професійної етики та поведінки, які поширюються на учасників торгів;

5) порядок надання, призупинення та припинення прав учасників торгів;

6) порядок допуску (акредитації) суб'єктів підприємницької діяльності до надання послуг із перевірки якості, кількості, зі зберігання біржових товарів з видачею складських документів для цілей біржових торгів, їх права та обов'язки;

7) порядок біржового котирування;

8) специфікації біржових товарів та стандартні (типові) умови біржових договорів;

9) порядок укладення та реєстрації біржових договорів, а у випадках, передбачених законодавством – позабіржових договорів;

10) порядок розрахунку та оприлюднення біржового курсу;

11) порядок формування цільових фондів біржі, у разі їх створення;

12) порядок здійснення клірингової діяльності (якщо організатор торгівлі здійснює таку діяльність), включаючи правила клірингу та порядок забезпечення зобов'язань за біржовими договорами, а у випадках, передбачених законодавством – за позабіржовими договорами, або порядок взаємодії з особою, яка провадить клірингову діяльність (якщо кліринг здійснюється окремою юридичною особою);

13) права та обов'язки організатора торгівлі перед учасниками торгів, кліринговими установами (якщо кліринг здійснюється окремою юридичною особою) та третіми особами, а також цих осіб перед організатором торгівлі;

14) порядок розкриття інформації про діяльність організатора торгівлі та її оприлюднення;

15) порядок здійснення контролю за виконанням біржових договорів;

16) порядок здійснення контролю за додержанням учасниками торгів законодавства та правил організатора торгівлі;

17) порядок моніторингу біржових торгів та інших заходів, що здійснюються організатором торгівлі для протидії маніпулюванню товарним ринком, інсайдерській торгівлі та зниження ризиків невиконання біржових договорів;

18) перелік порушень, види, розміри санкцій, які застосовуються організатором торгівлі за порушення правил організатора торгівлі;

19) порядок вирішення спорів між організатором торгівлі та учасниками торгів, між учасниками торгів, між клієнтами та учасниками торгів, та між клієнтами учасників торгів, які беруть участь у біржових торгах;

20) інші положення, які вимагаються Уповноваженим органом або органами управління організатора торгівлі згідно з цим Законом.

2. Правила організатора торгівлі та зміни до них затверджуються вищим органом управління чи іншим уповноваженим ним органом управління організатора торгівлі відповідно до порядку, встановленого статутом організатора торгівлі.

3. Правила організатора торгівлі можуть складатись з одного чи декількох документів.

4. Правила організатора торгівлі та/чи зміни до них підлягають реєстрації Уповноваженим органом. Такі зміни подаються у формі письмової заяви за формою, визначеною Уповноваженим органом, до якої додаються запропоновані зміни з обґрунтуванням їх внесення.

5. У випадку невідповідності правил організатора торгівлі та/чи змін до них, що подані Уповноваженому органу, вимогам цього Закону чи нормативно-правових актів Уповноваженого органу, останній повідомляє про таку невідповідність організатора торгівлі та встановлює строк, який не може бути меншим ніж десять робочих днів, для усунення відповідних недоліків та повторного змін до правил організатора торгівлі Уповноваженому органу.

6. Граничний строк реєстрації правил організації торгівлі та/чи змін до них Уповноваженим органом становить 10 робочих днів з дня подачі заяви та документів. Протягом трьох робочих днів з моменту прийняття рішення про реєстрацію або відмову у реєстрації Уповноважений орган письмово повідомляє організатора торгівлі. У рішенні про відмову в реєстрації зазначаються підстави такої відмови.

7. Підставою для прийняття Уповноваженим органом рішення про відмову у реєстрації правил організації торгівлі та/чи змін до них є невідповідність поданих документів вимогам цього Закону або нормативно-правових актів Уповноваженого органу.

Стаття 9. Біржовий курс, індекси та інші показники біржової торгівлі

1. Організатор торгівлі зобов'язаний розраховувати та оприлюднювати біржовий курс. Строки розрахунку й оприлюднення біржового курсу встановлюються Уповноваженим органом.

2. Організатор торгівлі може розраховувати індекси та інші показники біржової торгівлі. При виконанні таких розрахунків організатор торгівлі може використовувати загальнодоступну інформацію та інформацію, одержану в ході або в результаті біржових торгів, інформацію про біржові договори.

Розділ III УЧАСНИКИ ТОРГІВ

Стаття 10. Вимоги до учасників торгів

1. Жодна особа не може бути допущена до участі у біржових торгах, якщо вона не включена до реєстру учасників торгів, який ведеться відповідним організатором торгівлі. Порядок включення до реєстру, ведення реєстру та виключення з реєстру учасників торгів організатором торгівлі визначається нормативно-правовими актами Уповноваженого органу.

2. Учасниками торгів, які здійснюють торгівлю товарами, можуть бути юридичні особи, а також фізичні особи, за умови їх державної реєстрації в порядку, встановленому законом, якщо правила організатора торгівлі щодо торгівлі товарами, допущеними до торгів на такому організаторі торгівлі, дозволяють таку участь.

Фізичні особи, які є учасниками торгів, повинні мати право на провадження підприємницької діяльності відповідно до законодавства.

Учасники торгів повинні письмово взяти на себе зобов'язання виконувати правила організатора торгівлі.

3. Брокерська діяльність на товарному біржовому ринку може здійснюватись виключно учасником торгів-юридичною особою.

Нормативно-правовими актами Уповноваженого органу, у межах, визначених законом, та правилами організатора торгівлі визначаються додаткові вимоги, у тому числі щодо статутного та власного капіталу, та інші показники учасників торгів, що обмежують ризики діяльності на товарному біржовому ринку.

4. Порядок надання, призупинення та припинення прав учасника торгів визначається правилами організатора торгівлі з урахуванням вимог цього Закону.

5. Особи, які є працівниками організатора торгівлі, а також юридичні особи, працівники яких перебувають у трудових відносинах із організатором торгівлі, або які надають послуги організатору торгівлі за договорами, не можуть здійснювати біржові або позабіржові операції з біржовим товаром, виступати учасниками торгів чи їх клієнтами.

Стаття 11. Права та обов'язки учасників торгів

1. Правилами організатора торгівлі визначаються права та обов'язки учасників торгів щодо торгівлі на товарному біржовому ринку.

2. Учасники торгів мають право відповідно до цього Закону, статуту та правил організатора торгівлі:

- 1) брати участь у біржових торгах;
- 2) отримувати послуги організатора торгівлі;

3) мати інші права відповідно до законодавства та правил організатора торгівлі.

Кожний учасник торгів має рівні права, за винятком того, що організатор торгівлі може: встановити категорії учасників торгів, в залежності від того, від імені та за рахунок кого вони здійснюють біржові операції та (або) кліринг, та із якими біржовими товарами або щодо позабіржових договорів; призупинити або припинити права учасника торгів, зокрема, щодо участі у біржових торгах, у разі порушення учасником торгів вимог законодавства або правил організатора торгівлі.

3. Учасники торгів зобов'язані:

1) дотримуватися вимог і показників, що обмежують ризики діяльності на товарному біржовому ринку, встановлених цим Законом та нормативно-правовими актами Уповноваженого органу;

2) дотримуватися правил організатора торгівлі;

3) вести облік біржових операцій за власними операціями та за кожним клієнтом окремо та зберігати таку інформацію протягом щонайменше п'яти років;

4) своєчасно інформувати організатора торгівлі про зміни у своєму фінансовому становищі та діловій репутації членів виконавчого органу та/або наглядової ради учасника торгів, що можуть негативно вплинути на виконання зобов'язань перед клієнтами, іншими учасниками торгів та організатором торгівлі;

5) розкривати інформацію в порядку, обсягах та в строки, передбачені цим Законом та нормативно-правовими актами Уповноваженого органу;

6) виконувати інші обов'язки, передбачені законами, нормативно-правовими актами Уповноваженого органу та правилами організатора торгівлі.

4. Учасник торгів, який є юридичною особою, повинен призначити уповноваженого представника для участі в біржових торгах. Учасник торгів, який є фізичною особою, може призначити уповноваженого представника для участі в біржових торгах.

5. Учасники торгів, які здійснюють брокерську діяльність, повинні укладати договори у письмовій формі з кожним клієнтом до початку надання послуг такому клієнту. Цей договір повинен визначати умови надання послуг та винагороду за надані клієнту послуги, права та обов'язки сторін, а також визначати, що послуги за цим договором надаються з урахуванням вимог цього Закону та правил організатора торгівлі, а також правил клірингу особи, що провадить клірингову діяльність на товарному біржовому ринку. Ці умови можуть зазначатись шляхом посилання на інші документи, які є доступними клієнту для ознайомлення.

Учасник торгів повинен надати клієнту можливість ознайомлення з будь-якими змінами та доповненнями, що стосуються таких документів, протягом семи робочих днів після набрання чинності змінами та доповненнями.

6. У процесі біржових торгів або надання консультацій клієнту учасник торгів повинен надавати пріоритет інтересам клієнта над власними, а також

діяти чесно, прозоро та професійно у відповідності до найкращих інтересів клієнта та у відповідності з цим Законом.

7. Вся інформація, включаючи маркетингову інформацію, адресована учасниками торгів своїм клієнтам чи потенційним клієнтам, повинна бути прозорою, зрозумілою та не оманливою.

8. Учасник торгів повинен обліковувати кошти та інші активи клієнта окремо від своїх власних, для того, щоб кошти клієнта не використовувались на цілі інші, ніж цілі клієнта, та не були предметом вимог кредиторів учасника торгів, та такі активи не використовувались в інтересах інших клієнтів, якщо інше не погоджено у договорі між учасником торгів та його клієнтом.

9. Учасник торгів не має права:

1) передавати в заставу, об'єднувати чи розпоряджатись активами клієнта без попередньої письмової згоди клієнта;

2) виконувати операції на користь клієнта, без попередньої згоди клієнта, за винятком випадків, коли клієнт надав згоду на здійснення торгівлі без отримання його попередньої згоди.

10. Учасник торгів повинен вжити всіх розумних заходів для того, щоб отримати найкращий результат при виконанні розпоряджень клієнта, враховуючи ціну, витрати, швидкість, вірогідність здійснення виконання та розрахунків та інші фактори щодо виконання такого розпорядження. За наявності розпорядження клієнта учасник торгів повинен виконати таке розпорядження відповідно до вказівок клієнта.

11. Розпорядження клієнтів щодо одного й того самого біржового товару виконуються в порядку їх надходження. Розпорядження клієнта, отримане учасником торгів раніше, має пріоритет виконання порівняно з розпорядженням щодо того самого біржового товару, отриманого учасником торгів від іншого клієнта пізніше.

Розпорядження клієнта щодо певного біржового товару, отримане учасником торгів, має пріоритет виконання порівняно зі здійсненням учасником торгів власних операцій щодо того самого товару.

12. Перед початком надання послуг клієнту учасник торгів повинен проінформувати клієнта про будь-які можливі конфлікти інтересів між інтересами клієнта та його власними, та/або інтересами інших клієнтів такого учасника торгів.

13. Порядок підтвердження учасником торгів біржової операції, вчиненої на користь клієнта, визначається договором між учасником торгів та клієнтом.

14. Учасники торгів мають право брати участь у торгівлі товарами більш ніж на одному організаторі торгівлі.

Розділ IV ОРГАНІЗАЦІЯ БІРЖОВОЇ ТОРГІВЛІ

Стаття 12. Біржові товари та біржові торги

1. Організатор торгівлі встановлює порядок допуску товарів, які перебувають в обігу в Україні, до торгівлі шляхом їх внесення до реєстру

біржових товарів, веде реєстр таких товарів, а також установлює порядок вилучення товарів з цього реєстру. Зміни до реєстру біржових товарів затверджуються організатором торгівлі.

У випадках та порядку, встановлених Уповноваженим органом, організатор торгівлі здійснює звітування про позабіржові договори з біржовими чи іншими товарами.

2. Вимоги до товарів, які можуть бути біржовим товаром, встановлюються Уповноваженим органом за погодженням із центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у відповідній сфері, залежно від товару.

3. Вимоги до стандартних (типових) умов біржових договорів установлюються Уповноваженим органом, а вимоги до специфікацій біржових товарів - Уповноваженим органом за погодженням із центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у відповідній сфері, залежно від товару.

4. Біржові торги організовуються організатором торгівлі виключно за допомогою електронної торгової системи. Організатор торгівлі повинен вести реєстр заявок учасників торгів та реєстр укладених та виконаних біржових договорів, які обов'язково повинні містити дати, години, хвилини, секунди надходження заявок до електронної торгової системи біржі та фіксації укладення біржових договорів.

5. Треті особи, які надають послуги із перевірки якості, кількості, зберігання біржових товарів з видачею складських документів для цілей біржових торгів на організаторі торгівлі, не мають права брати участі у біржових та позабіржових операціях із біржовим товаром, допущеним до торгів на такому організаторі торгівлі.

Стаття 13. Біржовий договір

1. Порядок укладення та реєстрації біржових договорів установлюється правилами організатора торгівлі.

2. Договори, укладені між учасниками торгів, але такі, що не відповідають вимогам частини першої цієї статті, не є біржовими.

Розділ V

КЛІРИНГОВА ДІЯЛЬНІСТЬ І ГАРАНТІЇ

Стаття 14. Клірингова діяльність

1. Клірингова діяльність на товарному біржовому ринку може здійснюватись організатором торгівлі або кліринговою установою (особи, які провадять клірингову діяльність на товарному біржовому ринку).

Клірингова діяльність на товарному біржовому ринку є виключним видом діяльності, окрім її поєднання з іншими видами діяльності у випадках, встановлених законом.

2. Організатор торгівлі здійснює клірингову діяльність без отримання ліцензії на здійснення клірингової діяльності.

Клірингова установа здійснює клірингову діяльність на підставі ліцензії на здійснення клірингової діяльності на товарному біржовому ринку, що видається Уповноваженим органом.

Ліцензійні умови, правила провадження клірингової діяльності, вимоги до статутного та власного капіталу, інші додаткові вимоги до особи, яка провадить клірингову діяльність на товарному біржовому ринку, порядок реєстрації правил клірингу та змін до них визначаються Уповноваженим органом, у межах, визначених законом.

3. Нормативно-правовими актами Уповноваженого органу можуть встановлюватися вимоги до клірингу та розрахунків позабіржових операцій із певними біржовими чи іншими товарами у такий самий спосіб, що й біржових операцій з біржовими товарами.

4. Разом з видачею ліцензії на клірингову діяльність на товарному біржовому ринку або видачею ліцензії на організацію біржової торгівлі на товарному біржовому ринку (якщо організатор торгівлі здійснює клірингову діяльність на товарному біржовому ринку), Уповноважений орган одночасно реєструє правила клірингу клірингової установи або правила клірингу організатора торгівлі.

Правила клірингу повинні містити:

- 1) вимоги до учасників клірингу;
- 2) порядок здійснення клірингу за участю та (або) без участі центрального контрагента;
- 3) порядок, умови допуску зобов'язань до клірингу та вимоги до таких зобов'язань;
- 4) права і обов'язки особи, що провадить клірингову діяльність на товарному біржовому ринку, та учасників клірингу;
- 5) порядок обліку прав та зобов'язань за правочинами щодо товарів та їх припинення;
- 6) порядок подання особою, що провадить клірингову діяльність на товарному біржовому ринку, учасникам клірингу звітів за результатами клірингу та за результатами розрахунків;
- 7) опис заходів, що спрямовані на зниження ризиків невиконання або неналежного виконання зобов'язань, що виникають за договорами щодо товарів, на основі одного з механізмів зниження ризиків, визначених частиною другою статті 15;
- 8) опис системи захисту інформації;
- 9) інші положення відповідно до цього Закону та інших законів.

Додаткові вимоги до правил клірингу встановлюються Уповноваженим органом.

5. Зміни до правил клірингу набирають чинності з дня їх реєстрації Уповноваженим органом. Такі зміни полягають у формі письмової заяви, до якої додаються запропоновані зміни з обґрунтуванням їх внесення.

6. Правила клірингу клірингової установи підлягають розміщенню на веб-сайтах організаторів торгівлі, чий правила передбачають використання зазначеної клірингової установи при здійсненні клірингу та розрахунків.

Стаття 15. Гарантії виконання зобов'язань за біржовими договорами

1. Організатор торгівлі або клірингова установа розробляє механізми забезпечення виконання зобов'язань за біржовими договорами з використанням неустойки, поруки, застави, притримання та інших видів забезпечення виконання зобов'язань відповідно до законодавства.

2. Механізмами зниження ризиків невиконання або неналежного виконання зобов'язань, що передбачені біржовими договорами, є:

1) обов'язкове стовідсоткове попереднє депонування коштів або інших активів;

2) часткове (або таке, що відсутнє) попереднє депонування коштів або інших активів з обов'язковим створенням системи управління ризиками та гарантій, якою може бути передбачено створення гарантійного фонду за рахунок внесків учасників клірингу.

Порядок створення та використання гарантійного фонду встановлюється Уповноваженим органом.

Організатор торгівлі або клірингова установа можуть створювати інші фонди для зниження ризиків невиконання або неналежного виконання зобов'язань за біржовими договорами.

Грошові кошти та інше забезпечення у гарантійних чи інших фондах повинні обліковуватися на різних субрахунках окремо від рахунку організатора торгівлі чи клірингової установи, та не можуть вважатися активами або частиною ліквідаційної маси такого організатора торгівлі чи установи.

3. Особи, які не виконали зобов'язань за біржовими договорами, несуть відповідальність відповідно до закону, правил організатора торгівлі та правил клірингу особи, що провадить клірингову діяльність на товарному біржовому ринку.

Розділ VI

РОЗКРИТТЯ ІНФОРМАЦІЇ. ЗЛОВЖИВАННЯ НА РИНКУ

Стаття 16. Розкриття інформації на товарному біржовому ринку

1. Організатор торгівлі зобов'язаний розкривати Уповноваженому органу інформацію, передбачену законом та (або) нормативно-правовими актами Уповноваженого органу, у тому числі про:

перелік учасників торгів, допущених до укладання біржових договорів;

перелік біржових товарів;

обсяг торгівлі товарами (номенклатуру товарів, їх загальну вартість згідно з укладеними договорами, біржовий курс щодо кожного товару, що перебуває в обігу на організаторі торгівлі) за період, установлений Уповноваженим органом.

Уповноважений орган встановлює строки, порядок і форми розкриття інформації, зазначеної у цій частині, та здійснює контроль за розкриттям інформації організаторами торгівлі.

2. За результатами торгового дня організатор торгівлі зобов'язаний розкривати інформацію та забезпечувати безперешкодний доступ до неї. Розкриття інформації організатор торгівлі здійснює на своєму веб-сайті, що працює цілодобово. Організатору торгівлі забороняється надавати недостовірну інформацію.

3. Не пізніше як через 90 днів після закінчення фінансового року організатор торгівлі подає Уповноваженому органу та розкриває на власному веб-сайті річний звіт, включно з фінансовою звітністю за звітний рік станом на кінець року, складену за міжнародними стандартами фінансової звітності та підтверджену аудитором, разом із аудиторським висновком. Склад, порядок та строки подання організатором торгівлі річної та проміжної звітності визначається нормативно-правовими актами Уповноваженого органу.

Річний звіт про діяльність організатора торгівлі, зокрема, містить:

звіт виконавчого органу про результати господарської діяльності протягом звітного фінансового року;

фінансову звітність, висновок аудитора згідно з вимогами, встановленими цим Законом;

відомості про наявність правопорушень на товарному біржовому ринку з боку організатора торгівлі або учасників торгів.

4. Учасник торгів, який здійснює брокерську діяльність, розкриває шляхом розміщення на власному веб-сайті та подання організатору торгівлі таку інформацію:

статут, правила, які стосуються клієнтів, та тарифи за свої послуги;

звіт виконавчого органу про результати господарської діяльності протягом звітного фінансового року;

фінансову звітність, аудиторський висновок, згідно з вимогами, встановленими цим Законом;

відомості про ділову репутацію членів виконавчого органу та/або наглядової ради учасника торгів (подається організатору торгівлі без розкриття на веб-сайті).

Уповноважений орган встановлює строки, порядок і форми розкриття інформації, зазначеної у цій частині.

5. Організатори торгівлі та учасники торгів можуть розкривати додаткову інформацію.

Стаття 17. Заборона інсайдерської торгівлі та маніпулювання на товарному біржовому ринку

1. Інсайдерська торгівля та маніпулювання на товарному біржовому ринку (у біржових та позабіржових операціях) забороняються.

2. Організатори торгівлі та учасники торгів, допущені до участі у біржових торгах, зобов'язані забезпечити ринкове ціноутворення на біржові товари та впорядковану торгівлю такими товарами, наявність організаційно-розпорядчих документів та здійснення інших заходів для унеможливлення маніпулювання на товарному біржовому ринку та інсайдерської торгівлі.

3. До інсайдерської інформації на товарному біржовому ринку належить конкретна інформація, яка ще не доступна іншим особам і яка стосується, прямо чи опосередковано, одного чи більше біржових товарів, і яка, за умови її оприлюднення, могла б мати значний вплив на ціни біржових товарів, та яка підлягає розкриттю відповідно до законодавства, договорів, звичаїв ділового обороту на відповідному товарному біржовому ринку.

Стосовно осіб, які виконують заявки щодо біржових товарів, інсайдерська інформація також означає інформацію, отриману від клієнта стосовно його ще не виконаних заявок, та яка, за умови її розкриття, могла б мати значний вплив на ціни біржових товарів.

4. Ця стаття поширюється на всіх юридичних та фізичних осіб, які володіють інсайдерською інформацією внаслідок будь-якої з таких обставин:

1) особа має доступ до цієї інформації як організатор торгівлі або учасник торгів згідно із цим Законом або як керівник, працівник, власник, прямо чи опосередковано (через пов'язаних осіб), частки у статутному капіталі або голосів в органах управління організатора торгівлі чи учасника торгів, або має доступ до іншої особи, яка через свої трудові, цивільно-правові чи інші відносини, професію чи посаду пов'язана із товарним біржовим ринком;

2) особа має доступ до цієї інформації в результаті вчинення неправомірних дій.

3) особа має доступ до цієї інформації за інших обставин, ніж зазначені у пунктах першому-другому цієї частини, якщо така особа знала або повинна була знати, що це інсайдерська інформація.

5. Інсайдерська торгівля має місце, коли особа, яка володіє інсайдерською інформацією:

використовує інсайдерську інформацію для вчинення правочинів щодо біржових товарів; придбання або відчуження за власні кошти чи за кошти третіх осіб, прямо чи опосередковано, в біржових або позабіржових операціях товарів, яких стосується зазначена інформація;

використовує інсайдерську інформацію для анулювання або внесення змін для анулювання чи зміни заявки на купівлю, продаж біржових товарів, яких стосується така інформація, якщо заявка була введена до того, як ця особа отримала доступ до інсайдерської інформації;

рекомендує іншій особі взяти участь у інсайдерській торгівлі або примушує іншу особу взяти участь у інсайдерській торгівлі;

рекомендує іншій особі вчинити правочин щодо біржових товарів, придбати або відчужити біржові товари, яких стосується зазначена інформація, або змушує таку іншу особу правочин щодо біржових товарів, придбати або відчужити такі біржові товари;

рекомендує іншій особі анулювати або змінити заявку щодо біржових товарів, яких стосується ця інформація, або змушує іншу особу здійснити це анулювання або зміну.

6. Маніпулюванням на товарному біржовому ринку визнається:

1) вчинення правочину, подання заявки на продаж, купівлю або інша поведінка, яка:

3. До інсайдерської інформації на товарному біржовому ринку належить конкретна інформація, яка ще не доступна іншим особам і яка стосується, прямо чи опосередковано, одного чи більше біржових товарів, і яка, за умови її оприлюднення, могла б мати значний вплив на ціни біржових товарів, та яка підлягає розкриттю відповідно до законодавства, договорів, звичаїв ділового обороту на відповідному товарному біржовому ринку.

Стосовно осіб, які виконують заявки щодо біржових товарів, інсайдерська інформація також означає інформацію, отриману від клієнта стосовно його ще не виконаних заявок, та яка, за умови її розкриття, могла б мати значний вплив на ціни біржових товарів.

4. Ця стаття поширюється на всіх юридичних та фізичних осіб, які володіють інсайдерською інформацією внаслідок будь-якої з таких обставин:

1) особа має доступ до цієї інформації як організатор торгівлі або учасник торгів згідно із цим Законом або як керівник, працівник, власник, прямо чи опосередковано (через пов'язаних осіб), частки у статутному капіталі або голосів в органах управління організатора торгівлі чи учасника торгів, або має доступ до іншої особи, яка через свої трудові, цивільно-правові чи інші відносини, професію чи посаду пов'язана із товарним біржовим ринком;

2) особа має доступ до цієї інформації в результаті вчинення неправомірних дій.

3) особа має доступ до цієї інформації за інших обставин, ніж зазначені у пунктах першому-другому цієї частини, якщо така особа знала або повинна була знати, що це інсайдерська інформація.

5. Інсайдерська торгівля має місце, коли особа, яка володіє інсайдерською інформацією:

використовує інсайдерську інформацію для вчинення правочинів щодо біржових товарів; придбання або відчуження за власні кошти чи за кошти третіх осіб, прямо чи опосередковано, в біржових або позабіржових операціях товарів, яких стосується зазначена інформація;

використовує інсайдерську інформацію для анулювання або внесення змін для анулювання чи зміни заявки на купівлю, продаж біржових товарів, яких стосується така інформація, якщо заявка була введена до того, як ця особа отримала доступ до інсайдерської інформації;

рекомендує іншій особі взяти участь у інсайдерській торгівлі або примушує іншу особу взяти участь у інсайдерській торгівлі;

рекомендує іншій особі вчинити правочин щодо біржових товарів, придбати або відчужити біржові товари, яких стосується зазначена інформація, або змушує таку іншу особу правочин щодо біржових товарів, придбати або відчужити такі біржові товари;

рекомендує іншій особі анулювати або змінити заявку щодо біржових товарів, яких стосується ця інформація, або змушує іншу особу здійснити це анулювання або зміну.

6. Маніпулюванням на товарному біржовому ринку визнається:

1) вчинення правочину, подання заявки на продаж, купівлю або інша поведінка, яка:

створює або може створити неправдиві або оманливі сигнали щодо пропозиції, попиту або ціни біржові товари; або

має єдиною метою встановлення ціни одного чи кількох біржових товарів на незвичайному або штучному рівні;

2) вчинення правочину, подання заявки на продаж, купівлю або інша дія чи поведінка, яка впливає або може вплинути на ціну одного чи кількох біржових товарів, з використанням неправдивих або оманливих даних;

3) рекомендація або примушування іншої особи вчинити дії, передбачені пунктами першим-другим цієї частини, з використанням неправдивих або оманливих даних;

4) поширення інформації через засоби масової інформації, включаючи мережу Інтернет, або за допомогою інших засобів, яка створює або може створити неправдиві або оманливі сигнали щодо пропозиції, попиту або ціни на біржові товари, або встановлює чи може встановити ціну одного чи кількох біржових товарів на незвичайному або штучному рівні, якщо особа, що поширювала інформацію, знала чи повинна була знати, що ця інформація не відповідає дійсності або є неправдивою або оманливою;

5) передача неправдивої або оманливої інформації або надання неправдивих чи оманливих даних іншій особі з метою поширення такої інформації, коли особа, що передала цю інформацію чи надала ці дані, знала чи повинна була знати, що ця інформація або дані є неправдивими або оманливими, або будь-яка інша поведінка, яка має на меті маніпуляції з визначенням ціни біржового товару чи розрахунком біржового курсу.

7. Маніпулюванням на товарному біржовому ринку або інсайдерською торгівлею не вважаються законні дії маркет-мейкера на організаторі торгівлі або особи, яка діє як контрагент за операціями з біржовим товаром, якого стосується інсайдерська інформація.

8. Якщо організатор торгівлі або учасник торгів мають обґрунтовану підозру вважати, що подана заявка або біржова чи позабіржова операція з товаром, може бути інсайдерською торгівлею, маніпулюванням на товарному біржовому ринку або спробою інсайдерської торгівлі чи маніпулювання на товарному біржовому ринку, вони повинні негайно, не пізніше наступного робочого дня, повідомити про це Уповноважений орган.

9. Нормативно-правовими актами Уповноваженого органу, у межах, визначених законом, можуть визначатись додаткові вимоги чи визначення того, що являє собою інсайдерська торгівля чи маніпулювання на товарному ринку, та організаційно-розпорядчі документи, які повинні мати організатори торгівлі та учасники торгів, для запобігання інсайдерській торгівлі та маніпулюванню на товарному біржовому ринку.

Розділ VII РЕГУЛЮВАННЯ ТОВАРНОГО БІРЖОВОГО РИНКУ

Стаття 18. Державне регулювання

1. Державне регулювання товарного біржового ринку здійснюється Уповноваженим органом та іншими органами виконавчої влади у випадках та в межах повноважень, установлених цим Законом.

2. Метою державного регулювання товарного біржового ринку є забезпечення розвитку ефективної сучасної системи торгів, створення умов для прозорого функціонування організаторів торгівлі та захисту прав та законних інтересів виробників, споживачів, посередників та громадськості. Основними засадами державної політики з регулювання товарного біржового ринку є:

сприяння інноваціям, забезпечення вільного доступу до ринкової інформації та справедливої конкуренції серед регульованих товарних ринків та учасників ринків;

виявлення і попередження маніпулювання на ринку або будь-яких інших порушень цілісності ринку, уникнення системного ризику;

захист усіх учасників ринку від шахрайських чи інших неправомірних торгівельних практик та від неправомірного використання майна клієнтів.

3. Державне регулювання товарного біржового ринку здійснюється Уповноваженим органом шляхом:

1) розроблення нормативно-правових актів щодо товарного біржового ринку;

Нормативно-правові акти Уповноваженого органу підлягають державній реєстрації Міністерством юстиції України та включаються до Єдиного державного реєстру нормативно-правових актів.

Нормативно-правові акти Уповноваженого органу після включення до Єдиного державного реєстру нормативно-правових актів опубліковуються державною мовою в офіційних друкованих виданнях.

Нормативно-правові акти Уповноваженого органу, що пройшли державну реєстрацію, набирають чинності з дня офіційного опублікування, якщо інше не передбачено такими актами, але не раніше дня їх офіційного опублікування.

2) ліцензування діяльності з організації біржової торгівлі на товарному біржовому ринку, контролю за дотриманням ліцензійних умов; реєстрації правил організатора торгівлі та змін до них;

3) ліцензування клірингової діяльності на товарному біржовому ринку, контролю за дотриманням ліцензійних умов; реєстрації правил клірингу особи, що провадить клірингову діяльність на товарному біржовому ринку, та змін до них;

4) установлення, за погодженням із центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у відповідній сфері залежно від товару, вимог до товарів, які можуть бути біржовим товаром;

5) установлення фінансових, технологічних, організаційних та методологічних вимог до організаторів торгівлі, клірингових установ, учасників торгів та контролю за їх дотриманням;

6) установлення вимог до ділової репутації власників істотної участі організатора торгівлі, клірингової установи, членів виконавчого органу та (або) наглядової ради і всіх осіб, через яких здійснюватиметься опосередкований

контроль над організатором торгівлі, кліринговою установою; вимог до ділової репутації членів виконавчого органу та (або) наглядової ради учасників торгів;

7) установлення вимог, обов'язкових нормативів та інших показників, що обмежують ризики діяльності на товарному біржовому ринку;

8) визначення вимог та порядку звітування організатором торгівлі про позабіржові договори з біржовим чи іншим товаром;

9) установлення порядку включення, ведення та виключення організаторами торгівлі учасників торгів з реєстру учасників торгів, їх заявок та укладених договорів;

10) установлення вимог до стандартних (типових) умов біржових договорів, а за погодженням із центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у відповідній сфері, залежно від товару – вимоги до специфікацій товарів;

11) установлення рекомендацій до форм біржових документів, вимог до ведення обліку біржових операцій з біржовим товаром;

12) надання рекомендацій організаторам торгівлі щодо розробки правил професійної етики та поведінки для учасників торгів;

13) визначення переліку товарів, торгівля якими може проводитися виключно на організаторах торгівлі;

14) установлення порядку, обсягу та строків розкриття інформації організаторами торгівлі, кліринговими установами та учасниками торгів;

15) установлення наявності ознак інсайдерської торгівлі та маніпулювання на товарному біржовому ринку;

16) установлення критеріїв цінової нестабільності біржового товару на організаторі торгівлі залежно від виду, ліквідності та (або) ринкової вартості такого біржового товару;

17) здійснення нагляду та контролю за додержанням організаторами торгівлі, учасниками торгів, кліринговими установами, іншими особами встановлених законодавством вимог та застосування відповідних санкцій за їх порушення;

18) затвердження порядку розгляду справ про порушення на товарному біржовому ринку та застосування санкцій;

19) виконання повноважень суб'єкта державного фінансового моніторингу щодо організаторів торгівлі та клірингових установ. З метою запобігання і протидії легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, боротьби з порушеннями на товарному біржовому ринку в рамках міжнародного співробітництва Уповноважений орган надає та одержує від відповідних органів та держав інформацію про діяльність окремих осіб, які провадять діяльність на товарному біржовому ринку, у випадках і порядку, встановлених відповідними міжнародними договорами України;

20) виконання інших повноважень, перелічених цим Законом.

Стаття 19. Повноваження Уповноваженого органу

1. При виконанні своїх функцій Уповноважений орган:

1) видає або мотивовано відмовляє організатору торгівлі або кліринговій установі у видачі ліцензії;

2) вимагає унесення змін до статуту, правил організатора торгівлі, правил клірингу особи, що провадить клірингову діяльність на товарному біржовому ринку;

3) порушує питання про звільнення з посад керівників організатора торгівлі, учасника торгів чи клірингової установи, які порушують вимоги цього Закону та нормативно-правових актів, прийнятих на основі цього Закону; призначає тимчасово (до двох місяців) керівників організатора торгівлі, учасника торгів чи клірингової установи;

4) вимагає від організатора торгівлі вжити заходів щодо призупинення доступу до біржових торгів учасника торгів або клієнта учасника торгів, що порушує вимоги цього Закону, правила організатора торгівлі, а у разі відмови, або у разі серйозних чи систематичних порушень, вимагає припинення прав учасника торгів щодо біржової торгівлі;

5) надсилає учасникам товарного біржового ринку обов'язкові для виконання розпорядження про усунення порушень на товарному біржовому ринку;

6) накладає адміністративні стягнення, штрафні та інші санкції за порушення законодавства, нагляд за дотриманням якого здійснює Уповноважений орган;

7) зупиняє біржові торги у разі невиконання організатором торгівлі відповідних рішень Уповноваженого органу про усунення порушення в діяльності на товарному біржовому ринку до усунення таких порушень; зупиняє кліринг та укладення біржових договорів на певний термін для захисту інтересів інвесторів, держави;

8) анулює ліцензію організатора торгівлі або клірингової установи у разі суттєвих або систематичних порушень вимог законодавства чи нормативно-правових актів Уповноваженого органу;

9) здійснює державний нагляд (контроль) за діяльністю організаторів торгівлі та клірингових установ відповідно до Закону України «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності»; нагляд (контроль) за діяльністю організаторів торгівлі як суб'єктів первинного фінансового моніторингу Уповноваженим органом проводиться відповідно до Закону України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму»;

10) накладає адміністративні стягнення, штрафні та інші санкції за порушення цього Закону, інших нормативно-правових актів на організаторів торгівлі, учасників торгів, клірингові установи, уповноважених представників учасників торгів, посадових осіб організаторів торгівлі, учасників торгів та клірингових установ, власників істотної участі організатора торгівлі, клірингової установи;

11) здійснює контроль за достовірністю і розкриттям інформації на товарному біржовому ринку, та її відповідністю встановленим вимогам;

12) надсилає матеріали в правоохоронні органи стосовно фактів, за які передбачена адміністративна та кримінальна відповідальність, якщо до компетенції Уповноваженого органу не входить накладення адміністративних стягнень за відповідні правопорушення;

13) надсилає матеріали до Антимонопольного комітету України в разі виявлення ознак порушень законодавства про захист економічної конкуренції;

14) з метою запобігання і боротьби з правопорушеннями на товарному біржовому ринку у рамках міжнародного співробітництва на умовах взаємності надає та одержує інформацію з питань функціонування товарного біржового ринку й учасників товарного біржового ринку, яка не становить державної чи комерційної таємниці;

15) з метою запобігання і протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, у рамках міжнародного співробітництва надає та одержує від відповідних органів інших держав інформацію стосовно діяльності окремих учасників товарного біржового ринку у випадках і порядку, визначених законами України та (або) встановлених відповідними міжнародними договорами України;

16) звертатись до суду з позовом про накладення арешту на кошти, що знаходяться на банківському рахунку, та зупинення операцій будь-якої особи, яка обґрунтовано підозрюється в порушенні цього Закону; та

17) здійснює інші дії, передбачені законом.

2. Уповноважені особи Уповноваженого органу мають право:

1) під час здійснення перевірок безперешкодно входити до організатора торгівлі, учасника торгів, клірингової установи за службовим посвідченням і мати доступ до документів та інших матеріалів, необхідних для проведення перевірки в порядку, передбаченому нормативно-правовими актами Уповноваженого органу;

2) вимагати й отримувати необхідні документи та інформацію від організатора торгівлі, учасників торгів або клірингової установи у зв'язку з реалізацією своїх повноважень в порядку, передбаченому нормативно-правовими актами Уповноваженого органу;

3) на підставі письмового запиту отримувати від посадових та службових осіб організатора торгівлі, учасника торгів або клірингової установи, інших осіб письмові пояснення щодо можливого порушення законодавства на товарному біржовому ринку;

4) вимагати від учасників товарного біржового ринку усунення порушень в діяльності; вимагати від організаторів торгівлі вжиття відповідних заходів впливу на учасників торгів, які допустили порушення цього Закону, нормативно-правових актів Уповноваженого органу або правил організатора торгівлі;

5) вимагати зупинення біржових торгів організатором торгівлі у разі невиконання ним відповідних рішень Уповноваженого органу про усунення порушень в діяльності на товарному біржовому ринку до усунення таких порушень;

б) відповідно до письмового доручення керівництва Уповноваженого органу провадити в межах наданих повноважень розгляд справ про порушення законодавства, що регулює товарний біржовий ринок, звертатися до органів прокуратури України та Міністерства внутрішніх справ України щодо проведення розслідувань або інших заходів згідно із законодавством.

Розділ VIII

ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ПРАВОПОРУШЕННЯ НА ТОВАРНОМУ БІРЖОВОМУ РИНКУ

Стаття 20. Відповідальність за правопорушення на товарному біржовому ринку

1. Уповноважений орган застосовує до організаторів торгівлі, клірингових установ, учасників торгів, уповноважених представників учасників торгів, керівників товарних бірж, клірингових установ, учасників торгів, та власників істотної участі організатора торгівлі, клірингової установи фінансові та інші санкції за:

1) провадження діяльності на товарному біржовому ринку, для якої законом встановлені вимоги щодо одержання ліцензії на організацію біржової торгівлі або на клірингову діяльність клірингової установи, без відповідної ліцензії –

у розмірі десяти тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян;

2) наявність у назві юридичної особи слів «товарна біржа» або похідних від них, якщо протягом шести місяців з дня державної реєстрації така юридична особа не отримала ліцензію на організацію біржової торгівлі, або не проведення біржових операцій на товарній біржі протягом одного року з дня отримання ліцензії –

у розмірі десяти тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян;

3) нерозкриття, розкриття не в повному обсязі та (або) недостовірної інформації на товарному біржовому ринку, або неподання, подання не в повному обсязі та (або) подання недостовірної інформації Уповноваженому органу -

у розмірі від трьох до п'яти тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян;

4) надання неправдивої чи оманливої інформації у документах на отримання ліцензії на організацію біржової торгівлі на товарному біржовому ринку, на отримання ліцензії на здійснення клірингової діяльності, у правилах організатора торгівлі чи правилах клірингу особи, що провадить клірингову діяльність на товарному біржовому ринку, які подаються на реєстрацію Уповноваженому органу, –

у розмірі десяти тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян;

5) невиконання або несвоєчасне виконання рішень, розпоряджень, постанов Уповноваженого органу або його посадових осіб про усунення порушень законодавства на товарному біржовому ринку або ненадання

інформації на запит Уповноваженого органу у процесі розгляду справи про порушення законодавства на товарному біржовому ринку -

у розмірі від однієї до трьох тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян;

б) умисні дії, що мають ознаки маніпулювання на товарному біржовому ринку, визначені цим Законом -

у розмірі тридцяти тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян;

7) умисні дії, що мають ознаки інсайдерської торгівлі на товарному біржовому ринку, -

у розмірі тридцяти тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

За ті самі дії, вчинені повторно протягом року, -

у розмірі від п'ятдесяти до ста тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або в розмірі від ста п'ятдесяти до трьохсот відсотків до прибутку (надходжень), одержаних в результаті цих дій.

2. Додатково до фінансових санкцій за правопорушення, зазначені у частині першій цієї статті, Уповноважений орган може зупинити на строк до одного року або анулювати ліцензію на провадження діяльності з організації біржової торгівлі на товарному біржовому ринку або на здійснення клірингової діяльності. У разі, якщо правопорушення вчинив власник істотної участі організатора торгівлі або клірингової установи, санкція може передбачати тимчасову, до усунення порушення, заборону використання такою особою права голосу придбаних акцій (часток) у статутному капіталі організатора торгівлі або клірингової установи. У такому випадку Уповноважений орган призначає довірену особу, якій передається право голосу щодо цих акцій (часток) і право будь-яким чином брати участь в управлінні організатора торгівлі або клірингової установи.

3. Рішення посадових осіб Уповноваженого органу про накладення штрафу, зупинення чи анулювання ліцензії можуть бути оскаржені в суді.

Стаття 21. Порядок застосування санкцій за правопорушення на товарному біржовому ринку

1. Уповноважена особа Уповноваженого органу, яка виявила ознаки вчинення будь-якою з осіб, зазначених у частині першій статті 20 цього Закону, правопорушення на товарному біржовому ринку, складає акт, який разом з письмовими поясненнями керівника, іншої відповідальної посадової особи та пов'язаними з таким правопорушенням документами протягом п'яти робочих днів подає уповноваженій особі Уповноваженого органу, яка має провести розгляд справи про правопорушення на товарному біржовому ринку.

2. Санкції застосовуються керівником Уповноваженого органу, його заступниками, директорами департаментів, уповноваженими посадовими особами після розгляду документів, правопорушення що підтверджують факт правопорушення.

3. У разі якщо під час проведення перевірки уповноваженою особою Уповноваженого органу проводилося вилучення документів, які підтверджують наявність ознак порушення, до акта про правопорушення додаються їх копії, а

також протокол про вилучення. При цьому для особи, у якої здійснюється вилучення документів, надається можливість виготовлення та залишення копії документів, що підлягають вилученню.

4. Вилучення документів, що підтверджують факт правопорушення, проводиться на строк до трьох робочих днів з обов'язковим складенням протоколу, в якому зазначаються дата його складення, прізвище і посада особи, яка провела вилучення, перелік вилучених документів та день, у який вони відповідно до цього Закону мають бути повернені. Протокол складається у двох примірниках та підписується уповноваженою особою Уповноваженого органу, яка провела вилучення документів, та представником товарної біржі, клірингової установи або учасника торгів, у яких здійснюється вилучення документів. Представнику організатора торгівлі, клірингової установи або учасника торгів, документи яких вилучені, у момент вилучення документів видається один з примірників протоколу про їх вилучення.

5. Уповноважена особа Уповноваженого органу приймає рішення про застосування санкції протягом 30 робочих днів після отримання документів, що підтверджують факт правопорушення. Рішення про застосування санкції оформляється постановою, що надсилається особі, до якої застосовано санкцію.

6. Особа може бути притягнута до відповідальності за вчинення правопорушення на товарному біржовому ринку не пізніше трьох років з дня його вчинення незалежно від виду санкції.

7. Особа не може бути притягнута до відповідальності за дії, що були предметом перевірки, за результатами якої не було виявлено правопорушень на товарному біржовому ринку.

Стаття 22. Цивільна, адміністративна та кримінальна відповідальність за порушення законодавства про товарний біржовий ринок

Особи, які порушують законодавство про товарний біржовий ринок, несуть відповідальність згідно із законами України.

Стаття 23. Відповідальність Уповноваженого органу та її посадових осіб

Посадові особи Уповноваженого органу за невиконання або неналежне виконання посадових обов'язків несуть відповідальність у порядку, визначеному законодавством України.

Шкода, заподіяна організатору торгівлі, кліринговій установі, учасникам торгів, їхнім клієнтам чи іншим особам неправомірними діями Уповноваженого органу, підлягає відшкодуванню в повному обсязі за рахунок держави відповідно до чинного законодавства.

Стаття 24. Порядок розгляду спорів

Спори, що виникають у ході застосування цього Закону, вирішуються судом у встановленому порядку.

Розділ IX

ПРИКІНЦЕВІ ТА ПЕРЕХІДНІ ПОЛОЖЕННЯ

1. Цей Закон набирає чинності через дванадцять місяців з дня його опублікування, крім Розділів II, V, VII цього Закону, які набирають чинності з дня опублікування цього Закону.

2. З дня набрання чинності цим Законом визнати таким, що втратив чинність Закон України «Про товарну біржу» (Відомості Верховної Ради України, 1992 р., № 10, ст. 139).

3. До приведення у відповідність із цим Законом закони України, інші нормативно-правові акти діють у частині, що не суперечить цьому Закону.

4. Товарні біржі, які утворено до набрання чинності цим Законом, зобов'язані до набрання чинності цим Законом привести свою діяльність у відповідність із нормами цього Закону.

5. Внести зміни до таких законодавчих актів України:

1) Кодекс України про адміністративні правопорушення (Відомості Верховної Ради УРСР, 1984 р., № 51, ст. 1122) доповнити статтями 163-16, 163-17, 163-18, 163-19 та 244-21 такого змісту:

«Стаття 163-16. Діяльність на товарному біржовому ринку без ліцензії

Здійснення діяльності на товарному біржовому ринку без ліцензії на провадження діяльності з організації біржової торгівлі на товарному біржовому ринку або клірингової діяльності кліринговою установою без ліцензії на клірингову діяльність на товарному біржовому ринку –

тягне за собою накладення штрафу від п'яти тисяч до десяти тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.;

Стаття 163-17. Маніпулювання на товарному біржовому ринку

Умисні дії, що мають ознаки маніпулювання на товарному біржовому ринку, встановлені відповідно до закону про регульовані товарні ринки, -

тягнуть за собою накладення штрафу від трьох тисяч до п'яти тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Ті самі дії, вчинені групою осіб або особою, яку протягом року піддано адміністративному стягненню за правопорушення, передбачене частиною першою цієї статті, -

тягнуть за собою накладення штрафу від п'яти тисяч до десяти тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Стаття 163-18. Інсайдерська торгівля на товарному біржовому ринку

Умисні дії, що мають ознаки інсайдерської торгівлі на товарному біржовому ринку, -

тягнуть за собою накладення штрафу від від семисот п'ятдесяти до двох тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.;

Стаття 163-19. Порухення порядку розкриття інформації на товарному біржовому ринку

Несвоєчасне розкриття інформації на товарному біржовому ринку, вчинене посадовою особою учасника товарного біржового ринку, -

тягне за собою накладення штрафу від двадцяти до п'ятдесяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Дія, передбачена частиною першою цієї статті, вчинена особою, яку протягом року було піддано адміністративному стягненню за таке ж порушення, -

тягне за собою накладення штрафу від п'ятдесяти до ста неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Нерозкриття інформації на товарному біржовому ринку, вчинене посадовою особою учасника товарного біржового ринку, -

тягне за собою накладення штрафу від двохсот до п'ятисот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Діяння, передбачене частиною третьою цієї статті, вчинене особою, яку протягом року було піддано адміністративному стягненню за таке ж порушення, -

тягне за собою накладення штрафу від п'ятисот до тисячі неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Розкриття на товарному біржовому ринку інформації не в повному обсязі або розкриття недостовірної інформації, вчинене посадовою особою учасника товарного біржового ринку, -

тягнуть за собою накладення штрафу від двохсот до п'ятисот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Дії, передбачені частиною п'ятою цієї статті, вчинені особою, яку протягом року було піддано адміністративному стягненню за такі ж порушення, -

тягнуть за собою накладення штрафу від п'ятисот до тисячі неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.;

Стаття 244-21. Уповноважений орган, на який покладено функції з регулювання товарного біржового ринку

Уповноважений орган, на який покладено функції з регулювання товарного біржового ринку, розглядає справи про адміністративні правопорушення, пов'язані з порушенням вимог законодавства на товарному біржовому ринку (статті 163-16 – 163-19).

Від імені Уповноваженого органу, на який покладено функції з регулювання товарного біржового ринку, розглядати справи про адміністративні правопорушення і приймати рішення про накладення штрафів мають право керівник такого органу та його заступники.»

в частині другій статті 255 цифри «244-19» замінити цифрами «244-21»;

2) Кримінальний кодекс України (Відомості Верховної Ради України, 2001 р., № 25–26, ст. 131) доповнити статтями 222-2 і 232-3 такого змісту:

«Стаття 222-2 Маніпулювання на товарному біржовому ринку

1. Умисні дії особи, що мають ознаки маніпулювання на товарному біржовому ринку, встановлені відповідно до закону щодо регульованих товарних ринків, що призвели до отримання такою особою або третіми особами прибутку в значних розмірах або уникнення такими особами збитків у значних

розмірах, або якщо це заподіяло значну шкоду охоронюваним законом правам, свободам та інтересам фізичних осіб, державним інтересам, або інтересам юридичних осіб, –

караються штрафом від трьох тисяч до п'яти тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян з позбавленням права обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю на строк до трьох років.

2. Ті самі дії, вчинені повторно або за попередньою змовою групою осіб, або якщо вони спричинили тяжкі наслідки, –

караються штрафом від п'яти тисяч до десяти тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян з позбавленням права обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю на строк до трьох років.

Примітка: 1. Значним розміром у цій статті вважається розмір, який у п'ятсот і більше разів перевищує неоподатковуваний мінімум доходів громадян.

2. Значною шкодою у цій статті вважається шкода, яка у п'ятсот і більше разів перевищує неоподатковуваний мінімум доходів громадян.

3. Тяжкими наслідками у цій статті вважається шкода, яка у тисячу і більше разів перевищує неоподатковуваний мінімум доходів громадян.

4. Під особами, які вчинили дії, передбачені цією статтею, розуміються будь-які особи, які вчинили дії із біржовим товаром, які мають ознаки маніпулювання.»;

«Стаття 232-3. Інсайдерська торгівля на товарному біржовому ринку

1. Умисні дії, що мають ознаки інсайдерської торгівлі на товарному біржовому ринку, якщо це призвело до отримання особою, яка вчинила зазначені дії або сприяла їх вчиненню, чи третіми особами прибутку в значному розмірі, або уникнення такою особою чи третіми особами значних збитків, або якщо це заподіяло значну шкоду охоронюваним законом правам, свободам та інтересам фізичних осіб, державним інтересам, або інтересам юридичних осіб, –

караються штрафом від двох тисяч до п'яти тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян з позбавленням права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю на строк до трьох років або без такого.

3. Дії, передбачені частинами першою цієї статті, вчинені повторно або за попередньою змовою групою осіб, або якщо такі дії спричинили тяжкі наслідки, –

караються штрафом від п'яти тисяч до десяти тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян з позбавленням права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю на строк до трьох років або без такого.

4. Дії, передбачені частинами першою – другою цієї статті, якщо вони вчинені організованою групою, –

караються штрафом від восьми тисяч до десяти тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян з позбавленням права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю на строк до трьох років.

Примітка: 1. Значним розміром (значним збитком, значною шкодою) у цій статті вважається розмір (збиток, шкода), який у п'ятсот і більше разів перевищує неоподатковуваний мінімум доходів громадян.

2. Тяжкими наслідками у цій статті, якщо вони полягають у заподіянні матеріальних збитків, вважаються такі, які у тисячу і більше разів перевищують неоподатковуваний мінімум доходів громадян.»

3) у Господарському кодексі України (Відомості Верховної Ради України, 2003 р., № 18—22, ст. 144):

статті 279 – 282 параграфу 4 "Біржова торгівля" глави 30 "Особливості правового регулювання господарсько-торговельної діяльності" розділу VI "Особливості правового регулювання в окремих галузях господарювання – вилучити;

4) у Законі України «Про ліцензування видів господарської діяльності» (Відомості Верховної Ради України, 2015, № 23, ст. 158):

частину другу статті 2 доповнити пунктом 4) наступного змісту:

"4) здійснення діяльності з організації торгівлі на товарному біржовому ринку відповідно до Закону України "Про регульовані товарні ринки";

частину першу статті 7 доповнити пунктами 3-1 такого змісту:

«3-1) організація біржової торгівлі на товарному біржовому ринку та клірингова діяльність клірингової установи на товарному біржовому ринку, які ліцензуються з урахуванням особливостей, визначених Законом України «Про регульовані товарні ринки»»;

5) У Законі України «Про державну підтримку сільського господарства України» (Відомості Верховної Ради України, 2004 р., №49, ст. 527):

у статті 2:

пункт 2.1 викласти в такій редакції:

«2.1. Аграрна біржа – юридична особа, створена відповідно до Закону України «Про регульовані товарні ринки».»;

6) У Законі України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення» (Відомості Верховної Ради України, 2014 р., №50 - 51, ст. 2057):

1) у частині третій статті 5 слова "у сфері економічного розвитку" виключити;

2) у статті 14:

пункт 2) частини першої викласти у такій редакції: "професійних учасників ринків капіталу та регульованих ринків (крім банків)- Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку";

пункт 7) частини першої виключити;

7) У Законі України «Про державне регулювання ринку цінних паперів в Україні» (Відомості Верховної Ради України, 1996 р., №51, ст. 292) статтю 7 доповнити пунктом 37-12 такого змісту:

"37-12) здійснює державне регулювання товарного біржового ринку відповідно до законодавства про товарний біржовий ринок;"

8) У Законі України «Про цінні папери та фондовий ринок»:

частину першу статті 16 доповнити абзацом наступного змісту:

"здійснення діяльності з організації торгівлі на товарному біржовому ринку відповідно до закону";

частину другу статті 26 доповнити абзацом такого змісту:

"Діяльність з організації торгівлі на фондовому ринку може поєднуватися з діяльністю з організації торгівлі на товарному біржовому ринку відповідно до закону.".